

Ny lag om bostadsanpassningsbidrag

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Förslaget innebär att den hittillsvarande lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. upphävs. Flertalet av bestämmelserna i den sistnämnda lagen förs i sak oförändrade över till den nya lagen. Vissa bestämmelser förtydligas och anpassas dock till rådande praxis.

Därutöver införs det en bestämmelse om att det är personen med funktionsnedsättning som ska kunna ansöka om bostadsanpassningsbidrag, oavsett om denne äger bostaden eller är nyttjanderättshavare. Vidare införs det en bestämmelse som innebär att bostadsanpassningsbidrag bara kan lämnas om ägare och eventuella nyttjanderättshavare har medgett att anpassningsåtgärderna får vidtas och att ägaren har utfäst sig att inte kräva ersättning för att återställa anpassningsåtgärderna.

Det införs även en möjlighet för ägare av ett flerbostadshus att, efter medgivande från bidragstagaren, överta rätten till bostadsanpassningsbidrag. Kostnadsgränsen för återställningsbidrag tas bort. Härutöver införs det två nya frivilliga bidragsformer: bidrag i form av ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärderna och bidrag i form av ett överlämnande av en begagnad anordning.

Bostadsanpassningsbidrag ska inte kunna lämnas för åtgärder i vissa särskilda boenden eller om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av landstinget eller kommunen. I den nya lagen införs det även bestämmelser om handläggningen av ansökningar om bostadsanpassningsbidrag.

Den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns tre reservationer (M, C, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:80 Ny lag om bostadsanpassningsbidrag.

Tre yrkanden i två följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Regeringens lagförslag	5
Bostadsanpassningsbidrag till vissa utrymmen för assistanspersonal	13
Bostadsanpassningsbidrag till fasta bredbandsinstallationer	16
Bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder.....	17
Reservationer	19
1. Bostadsanpassningsbidrag till vissa utrymmen för assistanspersonal, punkt 2 (C)	19
2. Bostadsanpassningsbidrag till fasta bredbandsinstallationer, punkt 3 (C)	20
3. Bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder, punkt 4 (M, KD).....	21
Särskilda yttranden	22
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M)	22
2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V).....	22
3. Regeringens lagförslag, punkt 1 (L)	23
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	25
Propositionen	25
Följdmotionerna	25
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	26
<i>Bilaga 3</i>	
Socialutskottets yttrande 2017/18:SoU2y	32

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om bostadsanpassningsbidrag,
2. lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:80 punkterna 1 och 2.

2. Bostadsanpassningsbidrag till vissa utrymmen för assistanspersonal

Riksdagen avslår motion

2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1.

Reservation 1 (C)

3. Bostadsanpassningsbidrag till fasta bredbandsinstallationer

Riksdagen avslår motion

2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 2.

Reservation 2 (C)

4. Bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder

Riksdagen avslår motion

2017/18:3981 av Caroline Szyber m.fl. (KD).

Reservation 3 (M, KD)

Stockholm den 27 mars 2018

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Roger Hedlund (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Eva Sonidsson (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Lars Beckman (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilandersson (SD), Robert Hannah (L), Nooshi Dadgostar (V), Johanna Haraldsson (S) och ClasGöran Carlsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I mars 2013 gav regeringen Boverket i uppdrag att analysera och bedöma om lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. var i behov av att ändras och om så var fallet lämna förslag på förbättringar. Den rapport Boverket tog fram remissbehandlades, och i samband med den fortsatta beredningen i Regeringskansliet utarbetades en kompletterande promemoria om bidragstagarkretsen och frågan om medgivande. Även promemorian remissbehandlades.

I oktober 2017 beslutade regeringen att inhämta Lagrådets yttrande över ett förslag till en ny lag om bostadsanpassningsbidrag. I proposition 2017/18:80 Ny lag om bostadsanpassningsbidrag som riksdagen har att ta ställning till i detta ärende har regeringen i allt väsentligt följt Lagrådets förslag.

Utöver förslaget om en ny lag om bostadsanpassningsbidrag innehåller propositionen även ett förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). I förslaget till ändring av LSS anges, i stället för nuvarande lydelse, den lydelse av den berörda paragrafen (9 a §) som föreslogs i proposition 2017/18:78 Vissa förslag om personlig assistans. Förslagen till lagändringar i den propositionen träder i kraft den 1 april 2018, dvs. tre månader före ikraftträdandet av den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag. Proposition 2017/18:78 har behandlats av socialutskottet. Socialutskottet justerade sitt betänkande den 15 februari 2018 utan att föreslå några ändringar i regeringens förslag till ändringar i LSS (bet. 2017/18:SoU17). Den 28 februari beslutade kammaren i enlighet med socialutskottets förslag.

Mot bakgrund av att regeringens förslag till ändringar av LSS i proposition 2017/18:78 lämnades oförändrat av riksdagen behöver civilutskottet inte göra några ändringar i det förslag till ändringar av LSS som finns i proposition 2017/18:80. Hänvisningen till proposition 2017/18:78 när det gäller den aktuella bestämmelsens nuvarande lydelse behöver inte heller ändras.

Den 8 mars 2018 beslutade civilutskottet att ge socialutskottet tillfälle att senast den 20 mars 2018 yttra sig över propositionen och motionerna i de delar som berör socialutskottets beredningsområde. Socialutskottet beslutade att avlämna ett yttrande, vilket justerades den 20 mars (yttr. 2017/18:SoU2y). Socialutskottets yttrande återfinns i bilaga 3.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsyrkandena finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns regeringens lagförslag.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Riksdagen antar även förslaget till följdändring i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (V) och 3 (L).

Propositionen

Lagen om bostadsanpassningsbidrag

Bostadsanpassningsbidraget är ett uttryck för samhällets mål att människor med funktionsnedsättning ska kunna leva som alla andra i egen bostad. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att ansöka om bidrag för anpassning av sin bostad har funnits i drygt ett halvt sekel.

Den nu gällande lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. trädde i kraft den 1 januari 1993 då det statliga bostadsanpassningsbidraget upphörde.

Ändamålet med lagen är att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Genom lagen ges möjlighet att ansöka om bostadsanpassningsbidrag och bidrag till återställning av anpassade bostäder. Det är kommunerna som svarar för att bidrag lämnas. Boverket utövar tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet.

En ny lag om bostadsanpassningsbidrag

Regeringen konstaterar att det finns skäl att se över den nuvarande lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. för att bl.a. anpassa den

- till gällande funktionshinderpolitik
- så att den sökande sätts i centrum
- så att kommunernas handläggning förenklas
- så att lagstiftningen uppfattas som förutsägbar och tydlig för den enskilde.

Regeringen föreslår att lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. upphävs och ersätts av en ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Flertalet av bestämmelserna i lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. förs i sak oförändrade över till den nya lagen. Vissa bestämmelser förtydligas och anpassas till rådande praxis.

Med anledning av den nya lagen föreslår regeringen även en följdändring i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Bidragstagarkretsen

Regeringen betonar samhällets ansvar för att personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att vara fullt delaktiga och leva självständigt. Regeringen föreslår att bostadsanpassningsbidrag ska kunna lämnas till en person med funktionsnedsättning (sökande) för anpassning av dennes permanentbostad. Om bostaden hyrs i andra hand, ska bidrag lämnas om anpassningsåtgärden är skäligen hänsyn till hur långvarig upplåtelsen är.

Om någon åtar sig att regelbundet under vissa perioder svara för omvårdnaden av en person med funktionsnedsättning i sin bostad och om åtagandet kan antas avse en längre tid, ska bidrag kunna lämnas för anpassning av den bostaden.

Ägare av flerbostadshus ska i vissa fall kunna överta rätten till bidrag

I den rapport från Boverket som bl.a. låg till grund för regeringens proposition framkommer det att det sedan nu gällande lag trädde i kraft har blivit allt vanligare att kommunen, antingen i eget namn eller som ombud, ingår avtal om åtgärdernas utförande. En förklaring till detta kan vara att sökande inte vill ha den roll i processen som lagen ger dem.

Regeringen instämmer med Boverket i att det är angeläget att tydliggöra regleringen och möjliggöra alternativa lösningar för att tillgängliggöra gemensamma utrymmen för personer med funktionsnedsättning som bor i ett flerbostadshus. Ägare av ett flerbostadshus ska, enligt regeringens förslag, få överta rätten till bostadsanpassningsbidrag som har beviljats i form av kontantbidrag för anpassningsåtgärder i anslutning till en lägenhet som innehas med hyres- eller bostadsrätt, under förutsättning att sökanden medger det och att ägaren åtar sig att låta utföra de åtgärder som bidraget avser. Att de sökande kan lämna över rätten till bidrag till ägaren av flerbostadshuset bör kunna minska kommunernas åtagande.

Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner

Enligt nuvarande lagstiftning lämnas bostadsanpassningsbidrag för åtgärder för anpassning av bostadens fasta funktioner i och i anslutning till den bostad som ska anpassas. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig som bostad för personen med funktionsnedsättning.

Regeringen föreslår att bostadsanpassningsbidrag ska lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Bidrag ska endast lämnas om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.

Hjälpmedel

Regeringen konstaterar att den nuvarande lagen inte reglerar vad som gäller om behovet av den sökta åtgärden kan tillgodoses med hjälpmedel hos kommunen eller landstinget. Det saknas också klargörande praxis. Regeringen anser att det måste förtydligas vad som gäller och föreslår att det ska framgå av den nya lagen att bostadsanpassningsbidrag inte lämnas om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Övriga behov som ska beaktas vid bidragsprövningen

Regeringen anser i likhet med Boverket att bostadsanpassningsbidrag även fortsättningsvis ska kunna lämnas för åtgärder som möjliggör rehabilitering, funktionsträning och sjukvård för en person med funktionsnedsättning, och för åtgärder som gör det möjligt för vederbörande att utöva hobbyverksamhet. Däremot bedömer regeringen att Boverkets förslag om bostadsanpassningsbidrag till vissa brandskyddsåtgärder och bostadsanpassningsbidrag för att värna integriteten inte bör genomföras. De två sistnämnda åtgärderna behandlas mer utförligt längre fram i detta betänkande.

Bostadsanpassningsbidrag ska inte lämnas för åtgärder i särskilda boendeformer

Regeringen anser, i likhet med Boverket, att en person som beviljas en bostad efter särskild behovsprövning utifrån sin funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen eller LSS ska kunna utgå från att vårdgivaren säkerställer att bostaden blir ändamålsenlig. Detta gäller oberoende av om vårdgivaren är en kommun eller ett privat företag.

Regeringen föreslår därför att bostadsanpassningsbidrag inte ska lämnas för åtgärder i sådana bostäder som avses i 5 kap. 5 § andra stycket och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen eller i 9 § 8 och 9 LSS.

Bostadsanpassningsbidrag vid brister i bostaden

Enligt den gällande lagen lämnas inte bostadsanpassningsbidrag om de sökta åtgärderna redan behöver göras av väsentligen andra orsaker än behovet av anpassningen. Regeringen föreslår att bostadsanpassningsbidrag inte ska lämnas om de sökta åtgärderna behöver utföras på grund av byggnadstekniska brister, eftersatt underhåll eller avsaknad av eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner.

Enligt regeringens förslag ska bostadsanpassningsbidrag inte heller lämnas om de sökta åtgärderna behöver utföras på grund av avvikelser från bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Detta ska endast avse ansökningar som gäller ett en- eller tvåbostadshus som sökanden har låtit uppföra eller låtit utföra ändringar av, en lägenhet som innehas med bostadsrätt som sökanden har låtit

utföra ändringar i eller en ägarlägenhetsfastighet som sökanden har låtit utföra ändringar i.

Bostadsanpassningsbidrag vid byte av bostad

I sin översyn lyfte Boverket fram att de nuvarande reglerna för bostadsanpassningsbidrag vållar mycket bekymmer för både enskilda och de kommunala handläggarna vid byten av bostad. Regeringen håller därför med Boverket om att det är angeläget att både tydliggöra och modernisera lagstiftningen på området.

Mot den bakgrunden föreslår regeringen att vid byte av bostad ska bostadsanpassningsbidrag inte lämnas till sådana åtgärder som beror på att den nya bostaden i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Är den nya bostaden ett en- eller tvåbostadshus som sökanden låtit uppföra, ska bidrag endast lämnas för sådan anordning eller inredning som normalt bara används eller förekommer i sådana hus på grund av att en boende har en funktionsnedsättning. Bidrag ska inte kunna lämnas för hiss.

Bestämmelserna ska tillämpas i fråga om sådana åtgärder som är nödvändiga vid tiden för bytet av bostaden.

Krav på medgivande som förutsättning för bostadsanpassningsbidrag

Bostadsanpassningsåtgärder innebär ofta fysiska ingrepp i en fastighet. Fastighetsägarens rätt till sin egendom hindrar att någon annan genomför bostadsanpassningsåtgärder utan fastighetsägarens medgivande.

Regeringen föreslår att om någon annan än sökanden helt eller till viss del äger bostaden eller gemensamma utrymmen eller en tomt i anslutning till bostaden eller om någon annan än sökanden helt eller till viss del innehar bostaden med hyres- eller bostadsrätt eller annan nyttjanderätt, ska bostadsanpassningsbidrag lämnas endast om

1. samtliga ägare och, i förekommande fall, nyttjanderättshavare har medgett att anpassningsåtgärderna får vidtas
2. samtliga ägare har utfäst sig att inte kräva ersättning av sökanden eller nyttjanderättshavare för att återställa anpassningsåtgärderna.

Medgivande och utfästelse ska inte behöva inhämtas av upplåtare av tomträtt.

Bidrag till reparationer, besiktning och annat underhåll

I likhet med Boverket anser regeringen att det är angeläget att en person som har tagit emot bostadsanpassningsbidrag för att installera en åtgärd som är nödvändig för att han eller hon ska kunna leva självständigt i sin bostad även har möjlighet att i vissa fall beviljas bidrag för att reparera densamma om den går sönder. Vidare konstaterar regeringen att nu gällande regler är allmänt håll-

na och till viss del svårtolkade. Regeringen anser därför att reglerna om reparationer av anpassningar bör vara tydliga och förutsägbara för att ägaren till åtgärden snabbt ska kunna avgöra vilket som är det mest lämpliga förfarandet vid reparation och underhåll.

Mot den bakgrunden föreslår regeringen att bidrag ska lämnas för att reparera sådan anordning eller inredning som har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt den nya lagen eller motsvarande äldre bestämmelser, om anordningen eller inredningen är av tekniskt slag, eller om anordningen eller inredningen har utsatts för onormalt slitage på grund av funktionsnedsättningen.

I fråga om anordning eller inredning av tekniskt slag ska bidrag lämnas även för besiktning och annat underhåll än reparation. Bidrag ska endast lämnas om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.

Bidrag ska inte lämnas om anordningen eller inredningen har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag som en ägare av ett flerbostadshus har övertagit rätten till. Bidrag ska inte heller lämnas om anordningen eller inredningen har installerats med stöd av äldre bestämmelser i ett sådant särskilt boende som avses i 6 §.

Återställningsbidrag

Återställningsbidrag infördes som ett incitament för att få ägare till flerbostadshus att medge att sökta anpassningsåtgärder får vidtas och för att ägare till flerbostadshus skulle avstå från att kräva bidragstagaren på ersättning vid flytt eller i annat fall. Regeringen anser att behovet av ett sådant incitament kvarstår och att den ansträngda bostadsmarknaden snarare har fått behovet att öka. Enligt nuvarande lagstiftning betalas återställningsbidrag endast ut om kostnaderna överstiger 5 000 kronor. För att ytterligare underlätta att medgivanden till anpassningsåtgärder ges föreslår regeringen att denna kostnadsgräns tas bort. I övrigt överensstämmer lagförslaget i sak med de nuvarande bestämmelserna.

Regeringens förslag innebär att ägare av bostadshus ska ha rätt till bidrag för kostnader för återställning av anpassningsåtgärder som har utförts i eller i anslutning till en lägenhet som innehas med hyresrätt eller ett en- eller tvåbostadshus som hyrs ut, i anslutning till en lägenhet som innehas med bostadsrätt i ett flerbostadshus, eller i anslutning till en ägarlägenhetsfastighet.

Återställningsbidrag ska lämnas om

1. återställningen avser en åtgärd som har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt den nya lagen eller motsvarande äldre bestämmelser
2. anpassningsåtgärden på grund av ändrade förhållanden inte längre utnyttjas för sitt ändamål och åtgärden är till nackdel för andra boende.

Återställningsbidrag ska inte lämnas om anpassningsåtgärden har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag som en ägare av ett flerbostadshus har övertagit rätten till.

Återställningsbidrag ska endast lämnas till den som äger en lägenhet som innehas med hyresrätt om

1. ägaren har gett kommunen rätt att anvisa den anpassade lägenheten till bostadssökande när den blir ledig, och
2. kommunen, när lägenheten blev ledig, inte kunde anvisa den till någon annan person med funktionsnedsättning.

Övertagande av begagnad anordning

Boverket har undersökt möjligheten till återanvändning av hissar och större installationer som har finansierats av bostadsanpassningsbidrag. Verket föreslog en regeländring som ger kommunerna en möjlighet att använda sig av återanvändning.

Regeringen anser att det medför viktiga ekonomiska och miljömässiga samhällsvinster att införa en möjlighet för kommunerna att återanvända bostadsanpassningsåtgärder. Dessutom menar regeringen att verksamheter med återanvändning kan innebära att sökande snabbare kan få hjälp från kommunen genom att vissa produkter redan finns i lager hos kommunen, och att sådana ärenden i vissa fall innebär enklare handläggning.

Regeringen föreslår att en kommun ska få avtala om att ta över en anordning som har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt den nya lagen eller motsvarande äldre bestämmelser och lämna ekonomiskt stöd för kostnader som kan uppstå i samband med ett sådant övertagande.

Bidragens storlek och utformning

Av den nuvarande lagen framgår det att bostadsanpassningsbidrag är ett kontantbidrag, där bidrag lämnas med ett belopp som motsvarar en skälig kostnad för åtgärderna. Hanteringen av bidraget bygger på en viss rollfördelning. Kommunens uppgift är att bedöma om sökanden har rätt att få bostadsanpassningsbidrag, och därefter lämna ett bidrag till sökanden som motsvarar en skälig kostnad för de åtgärder som har beviljats.

Regeringen föreslår att bostadsanpassningsbidrag, återställningsbidrag och bidrag till reparationer, besiktning och underhåll ska lämnas med belopp (kontantbidrag) som motsvarar en skälig kostnad för åtgärderna.

Om sökanden och kommunen är överens om detta ska bostadsanpassningsbidrag och bidrag till reparationer, besiktning och underhåll därutöver få lämnas som ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärderna. Under samma förutsättningar ska bostadsanpassningsbidrag även få lämnas genom att en begagnad anordning överlämnas.

Den första delen avseende kontantbidrag överensstämmer i sak med nuvarande lagstiftning. Den andra delen, som anger en frivillig möjlighet för kommunerna att lämna bostadsanpassningsbidrag i form av ett åtagande för kommunen att låta utföra åtgärden eller i form av en begagnad anordning, är däremot ett tillägg i förhållande till den nuvarande lagen.

Ansökan, beslut och utbetalning av bidrag

Boverket har i sin tillsynsverksamhet noterat stora brister i kommunernas formella ärendehantering. Den nuvarande lagstiftningen innehåller mycket få bestämmelser om handläggningen av ärenden. Det saknas t.ex. närmare bestämmelser om beslut om bidrag och beslut om utbetalning av bidrag.

Mot bakgrund av detta bedömer Boverket att det finns anledning att i lagen föra in mer utförliga regler om beslut om utbetalning av bidrag.

Regeringen delar Boverkets bedömning och föreslår att en ansökan om bidrag ska prövas av den kommun där den bostad som avses med ansökan är belägen.

Vidare ska det anges vilka åtgärder bidraget avser i bidragsbeslutet. Om bidrag lämnas i form av kontantbidrag, ska även det högsta belopp som kan utbetalas anges. Om kommunen har beslutat om bidrag i form av ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärderna eller genom ett överlämnande av en begagnad anordning, ska detta särskilt anges.

Kontantbidrag ska betalas ut sedan de åtgärder som bidraget avser har utförts och kostnaderna har redovisats.

Återkallelse av beslut

Enligt nuvarande lagstiftning finns det en möjlighet för kommunen att återkalla ett beslut om bostadsanpassningsbidrag eller återställningsbidrag före utbetalningen av bidraget, om förutsättningarna som låg till grund för beslutet inte längre finns. Regeringen anser att denna möjlighet ska kvarstå. Vidare föreslår regeringen att bostadsanpassningsbidrag och bidrag till reparationer, besiktning och underhåll som har beviljats i form av ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärden och bostadsanpassningsbidrag som har beviljats i form av överlämnande av en begagnad anordning ska kunna återkallas innan beslutet har verkställts, om de förutsättningar som låg till grund för beslutet inte längre finns.

Återbetalning

Regeringen föreslår att en kommun ska kunna få besluta om återbetalning av kontantbidrag helt eller delvis

1. om mottagaren av bidraget genom oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att bidrag har lämnats felaktigt eller lämnats med för högt belopp eller

2. om bidrag i annat fall har lämnats felaktigt eller lämnats med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta.

Om det finns särskilda skäl ska kommunen kunna få efterge återbetalningsskyldigheten helt eller delvis.

Förslaget motsvarar i huvudsak reglerna om återbetalning i lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. men anpassas till att ”kontantbidrag” införs i den nya lagen.

Tillsyn, verkställighetsföreskrifter och överklagande

Regeringen föreslår att tillsyn över tillämpningen av lagen ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer. I lagen ska det införas en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av lagen.

Kommunens beslut enligt lagen eller enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att samtliga lagförslag ska träda i kraft den 1 juli 2018. Den nuvarande lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. ska upphöra att gälla den dag som den nya lagen om bostadsanpassningsbidrag träder i kraft.

Vidare föreslår regeringen att det ska införas en övergångsbestämmelse med innebörden att äldre föreskrifter fortfarande gäller för ansökningar om bidrag som har kommit in till kommunen före ikraftträdandet.

Utskottets ställningstagande

Bostadsanpassningsbidraget är ett uttryck för samhällets mål att människor med funktionsnedsättning ska kunna leva som alla andra i egen bostad. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att ansöka om bidrag för anpassning av sin bostad har funnits sedan drygt ett halvt sekel. Den nuvarande lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. trädde i kraft den 1 januari 1993 då det statliga bostadsanpassningsbidraget upphörde.

I propositionen redovisar regeringen ett antal motiv till att det finns ett behov av att se över de gällande bestämmelserna för bostadsanpassningsbidrag. Den översyn som är gjord med utgångspunkt i dessa motiv har utmynnat i det förslag till ny lag om bostadsanpassningsbidrag som nu är föremål för utskottets ställningstagande.

Utskottet konstaterar att lagförslaget innehåller huvuddelen av de bestämmelser som finns i den hittillsvarande lagen om bostadsanpassningsbidrag m.m. Vissa av de bestämmelser som förs över till den nya lagen förtydligas och anpassas till rådande praxis, men flertalet återfinns oförändrade i den nya

lagen. Därutöver föreslår regeringen en mindre följdändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Utskottet har inget att invända mot regeringens lagförslag i proposition 2017/18:80 Nya lag om bostadsanpassningsbidrag. Riksdagen bör därför bifalla propositionen.

Bostadsanpassningsbidrag till vissa utrymmen för assistanspersonal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår förslag om att göra det möjligt att bevilja bostadsanpassningsbidrag för att iordningställa särskilda utrymmen i hemmet för personliga assistenter i syfte att värna den personliga och familjemedlemmars integritet. Utskottet hänvisar bl.a. till avvägnings- och bedömningsproblem och till svårigheter att avgränsa den föreslagna rättigheten till bostadsanpassningsbidrag för detta ändamål från den funktionsnedsattes eller ett assistansbolags arbetsmiljöansvar.

Jämför reservation 1 (C).

Motionen

I motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C) föreslås det att riksdagen genom ett tillkännagivande ska framföra till regeringen att rätten till bostadsanpassningsbidrag också ska omfatta iordningställande av utrymmen för insatser med personlig assistans enligt LSS för att värna den personliga och familjemedlemmars integritet (yrkande 1). Motionären menar att möjligheter att iordningställa ett utrymme för assistanspersonal i hemmet ger de personliga assistenterna en möjlighet att dra sig undan vid raster, förbättrar deras möjlighet att utföra stödinsatser under nattvilan osv.

Regeringen och Boverket om bostadsanpassningsbidrag för att värna integriteten

I propositionen (s. 31 f.) redovisar regeringen sin syn på det Boverket anför i den rapport som låg till grund för regeringens proposition när det gäller frågan om att tillåta bostadsanpassningsbidrag för att värna integriteten.

Boverket konstaterar i sin rapport att det finns kommuner som redan i dag lämnar bidrag för integritetsskapande åtgärder, men att hälften av de kommunala handläggarna upplever problem kring hur ärenden om bostadsanpassningsbidrag för att värna integriteten ska bedömas. De kommunala handläggarna lyfter fram gränsdragningsproblem mellan integriteten för personen med funktionsnedsättning och arbetsmiljön för dennes personliga assistenter, och

hur kopplingen mellan integritetsskapande åtgärder och funktionsnedsättningen kan se ut.

Boverket gör dock bedömningen att bidrag för vissa integritetsskapande åtgärder bör kunna lämnas, för att underlätta för sökande vars hem också är en arbetsplats för utomstående.

Regeringen konstaterar att omfattande assistans eller andra utomstående som verkar i bostaden kan verka störande för sökandens och dennes familjs privatliv, men anser att Boverkets förslag om bostadsanpassningsbidrag för åtgärder som syftar till att värna integriteten saknar nödvändig tydlighet på flera punkter. Regeringen fäster avseende vid kommunernas kritiska synpunkter som bl.a. går ut på att det skulle bli svårt att avgöra hur omfattande en sådan åtgärd kan vara, beroende på vilken bostad som sökanden bor i. Om kommunerna beviljar bostadsanpassningsbidrag för en utbyggnad av ett småhus, är det en åtgärd som inte är möjlig att genomföra i de fall sökanden bor i en hyreslägenhet. Enligt regeringen uppstår frågor kring hur kommunen ska hantera ärendet om sökanden har ett styrkt behov av åtgärder för att värna integriteten men dessa inte kan utföras. Vidare tar regeringen fasta på det som kommunerna lyfter fram om att det är svårt att avgöra vilka skäl för ökad integritet som ska anses vara giltiga och vem som ska kunna styrka behovet. Regeringen instämmer i synpunkten att det är svårt att utifrån Boverkets förslag få stöd i hur ärendet om integritetsskapande åtgärder ska bedömas. Förslaget riskerar att öka skillnaden mellan kommunerna i hur ärenden beslutas.

Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att åtgärder för att värna integriteten, på det sätt som Boverkets förslag är formulerat, inte ska ligga till grund för bostadsanpassningsbidrag.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet har i sitt yttrande tagit upp frågan om bostadsanpassningsbidrag till särskilda utrymmen av integritetsskäl (yttr. 2017/18:SoU2y, se bilaga 3).

Socialutskottet framhåller att riksdagen nyligen har godkänt ett nytt mål och en ny inriktning för funktionshinderspolitiken (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86). Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i fråga om levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. Genomförandet av funktionshinderspolitiken ska inriktas mot de fyra områdena

- principen om universell utformning
- befintliga brister i tillgängligheten
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- att förebygga och motverka diskriminering.

Socialutskottet konstaterar att Boverkets förslag är att bostadsanpassningsbidrag även ska kunna lämnas för åtgärder som värnar integriteten för personen med funktionsnedsättning och andra hushållsmedlemmar. I likhet med regeringen anser socialutskottet att detta förslag saknar nödvändig tydlighet på flera punkter och delar därför regeringens bedömning att förslaget inte bör genomföras.

Sammanfattningsvis anser således socialutskottet att civilutskottet bör tillstyrka propositionen i de delar som rör socialutskottets beredningsområde och avstyrka motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1.

Utskottets ställningstagande

Boverkets förslag om att bostadsanpassningsbidrag även ska kunna lämnas för åtgärder som värnar integriteten för personer med funktionsnedsättning och andra familjemedlemmar har fått kritik av företrädare för kommunerna. Sveriges Kommuner och Landsting avstyrker förslaget som bedöms som bristfälligt och förenat med oklarheter rörande vilka åtgärder som avses. Man anser bl.a. att gränsdragningen i förhållande till arbetsmiljöfrågor är otydlig och att förslaget innebär en risk för att utförare av personlig assistans får incitament att ansöka om medel för integritetsskapande åtgärder när det gäller åtgärder som arbetsgivaren ansvarar för. Vidare menar kommunerna att det skulle bli svårt att avgöra hur omfattande en sådan åtgärd som avses i Boverkets förslag kan vara, beroende på vilken bostad sökanden bor i. Man pekar på att det kan uppstå situationer när sökanden har ett konstaterat behov av åtgärder för att värna integriteten, men där sökandens boende (t.ex. hyreslägenhet) innebär att åtgärderna inte kan utföras.

Regeringen delar remissinstansernas bedömning att det är svårt att utifrån Boverkets förslag få stöd i hur ärenden om integritetsskapande åtgärder ska bedömas och anser att förslaget skulle riskera att öka skillnaden mellan kommunerna i hur ärenden beslutas. Mot den bakgrunden anser regeringen att åtgärder för att värna integriteten, på det sätt som Boverket föreslår, inte ska ligga till grund för bostadsanpassningsbidrag.

Socialutskottet anser, i likhet med regeringen, att förslaget saknar nödvändig tydlighet på flera punkter och delar regeringens bedömning att förslaget inte bör genomföras.

Civilutskottet har samma uppfattning som regeringen och socialutskottet när det gäller Boverkets förslag. Det tillkännagivande som begärs i motion 2017/18:3978 (C) ligger i denna del i linje med det förslaget. Mot bakgrund av de invändningar som har gjorts mot Boverkets förslag är inte utskottet berett att ställa sig bakom motionsyrkandet. Motionen avstyrks därför i den aktuella delen.

Bostadsanpassningsbidrag till fasta bredbandsinstallationer

Utskottets förslag i korthet

Med hänvisning till att den föreslagna regleringen inte kan anses utesluta möjligheten för en kommun att bevilja bostadsanpassningsbidrag till fasta bredbandsinstallationer avslår riksdagen ett förslag med denna innebörd.

Jämför reservation 2 (C).

Motionen

Bostadsanpassningsbidrag ska bl.a. kunna ges för att göra det möjligt för den funktionsnedsatta att utöva hobbyverksamhet, konstateras det i motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C). Motionären framhåller att många hobbyverksamheter, exempelvis e-sport, är internetbaserade, och bredbandsuppkoppling är allt viktigare för att kunna ta del av samhällslivet och för att göra det möjligt att kommunicera med andra människor. En digital uppkoppling kan även vara nödvändig för att klara vårdinsatser, hålla kontakt med sjukvård, anhöriga och samhälle samt kunna ordna med trygghetslarm. Motionären anser att Boverkets förslag och regeringens proposition inte berör behovet av bredbandsinstallationer i tillräcklig utsträckning. Motionären begär därför ett tillkännagivande om att man med bostadsanpassningsbidraget ska kunna ge tillgång till bredbandsuppkoppling i hushåll som vid ansökningstillfället saknar detta (yrkande 2).

Regeringen om bostadsanpassningsbidrag till vissa särskilda åtgärder

Som har redovisats tidigare kan bostadsanpassningsbidrag i dag lämnas för åtgärder som gör det möjligt för en person med funktionsnedsättning att utöva hobbyverksamhet, om vederbörande på grund av sin funktionsnedsättning inte kan delta i aktiviteter utanför bostaden. Vidare är regeringens uppfattning att det även fortsättningsvis ska kunna lämnas bostadsanpassningsbidrag för åtgärder för att möjliggöra rehabilitering, funktionsträning och sjukvård för en person med funktionsnedsättning och för åtgärder som gör det möjligt för denne att utöva hobbyverksamhet. Frågor om bostadsanpassningsbidrag till digital uppkoppling omnämns dock inte uttryckligen i propositionen.

Boverket om bostadsanpassningsbidrag till bredbandsinstallationer

Tjänstemän vid Boverket som arbetar med frågor om bostadsanpassningsbidrag känner inte till några diskussioner om finansiering av fasta bredbandsinstallationer med detta bidrag. De kan inte heller påminna sig om att det har förekommit någon sådan diskussion i samband med Boverkets översyn och säger sig inte ha kännedom om huruvida någon kommun har beviljat bostadsanpassningsbidrag för detta ändamål. De har inte heller funnit några domstolsavgöranden som kan belysa hur den befintliga lagen om bostadsanpassningsbidrag har tillämpats när det gäller frågor med denna inriktning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att lagförslaget utesluter möjligheten att bevilja bostadsanpassningsbidrag till fasta installationer av bredband. Kommunernas tillämpning av bestämmelserna med denna inriktning i de enskilda fallen och den rättspraxis som utvecklas därvidlag bör dock beaktas innan det finns skäl för riksdagen att tydligare peka ut just bredbandsinstallationer som en bidragsberättigad åtgärd i linje med vad som föreslås i motion 2017/18:3978 (C). Motionen avstyrks i den aktuella delen.

Bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett förslag om att det ska vara möjligt att bevilja bostadsanpassningsbidrag för brandskyddsåtgärder. Utskottet hänvisar bl.a. till att svårigheterna för myndigheterna att bedöma behovet av dylika åtgärder och till att det främst är genom insatser med stöd av socialtjänstlagen och ökad kunskap om brandskydd för de utpekade riskgrupperna som behovet av förstärkt brandskydd bör kunna tillgodoses.

Jämför reservation 3 (M, KD).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3981 av Caroline Szyber m.fl. (KD) konstateras det att Boverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) föreslår att det ska vara möjligt att bevilja bostadsanpassningsbidrag för vissa brandskyddsåtgärder inklusive automatiska sådana åtgärder. Detta är emellertid inte något som regeringen har hörsammat i propositionen. Motionärerna begär därför ett tillkännagivande om att bostadsanpassningsbidrag även ska kunna lämnas för åtgärder som förbättrar brandsäkerheten i bostaden för personer med funktionsnedsättning och för andra i hushållet.

Regeringen och Boverket om bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder

I propositionen (s. 30 f.) redovisar regeringen sin syn på frågan om möjligheten att kunna lämna bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder. Regeringen konstaterar att Boverket har haft i uppdrag att särskilt utreda och belysa ett tidigare förslag från MSB, om att olika typer av automatiska brandskyddsåtgärder skulle kunna omfattas av bostadsanpassningsbidraget. Förslaget syftade till att minska risken för dödsbränder mot bakgrund av att sådana ofta drabbar personer med kognitiv funktionsnedsättning.

I sin rapport gör Boverket bedömningen att bostadsanpassningsbidrag ska kunna lämnas för vissa brandskyddsåtgärder som går utöver det brandskydd som alla bostäder bör vara utrustade med. Genom en enkät framkom dock kritik mot förslaget från bl.a. kommunala handläggare. Dessa lyfte fram svårigheterna i att bedöma vem som ska styrka behovet av automatiska släcksystem och hur den krets av personer som behöver åtgärden ska fångas upp.

Regeringen delar emellertid inte Boverkets bedömning. Bostadsanpassningsbidrag söks av den enskilde för ett behov som den enskilde själv upplever sig ha. Att i lagen om bostadsanpassningsbidrag införa en möjlighet för en enskild att beviljas bidrag för en typ av åtgärd han eller hon kanske i första hand inte själv efterfrågar, ligger enligt regeringens uppfattning inte i linje med övriga delar av lagförslaget. Vidare hänvisar regeringen bl.a. till tveksamheter kring hur behovsbedömningen för åtgärder som förbättrar brandsäkerheten bör gå till.

Regeringen anser också att svårigheten vid bedömningen av bostadsanpassningsbidrag för behov av förhöjt brandskydd inte bidrar till någon generell ökning av brandsäkerheten för personer med funktionsnedsättning. Enligt regeringen torde behovet av förstärkt brandskydd bättre kunna tillgodoses genom exempelvis insatser med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) och ökad kunskap om brandskydd för de utpekade riskgrupperna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att brandskyddsåtgärder inte bör berättiga till bostadsanpassningsbidrag. I likhet med regeringen anser utskottet att det främst är genom exempelvis insatser med stöd av socialtjänstlagen och ökad kunskap om brandskydd för de utpekade riskgrupperna som behovet av förstärkt brandskydd bör kunna tillgodoses. Svårigheter för de myndigheter som ska bedöma behovet av dylika anpassningar stärker utskottet i uppfattningen att riksdagen bör avslå förslaget i motion 2017/18:3981 (KD) om att bostadsanpassningsbidrag ska kunna beviljas till brandskyddsåtgärder. Förslaget rimmar dessutom illa med det grundläggande synsätt som genomsyrar bestämmelserna om bostadsanpassningsbidrag, nämligen att det är den sökande och dennes upplevda behov som ska stå i centrum för bidragsgivningen. Motionen avstyrks därför.

Reservationer

1. Bostadsanpassningsbidrag till vissa utrymmen för assistanspersonal, punkt 2 (C)

av Ola Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Jag har valt att ställa mig bakom regeringens förslag till en ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Oaktat detta anser jag att det finns skäl för regeringen att överväga ytterligare förbättringar av denna lagstiftning. Det jag då bl.a. åsyftar är det faktum att bostäder kan behöva anpassas för att värna integriteten för såväl personen med funktionsnedsättning som för andra personer. Den senare kategorin kan exempelvis omfatta familjemedlemmar och de personliga assistenter som personen med funktionsnedsättning eventuellt har rätt till enligt LSS.

Vid en funktionsnedsättning som kräver insatser av flera personer under en stor del av dygnet i den egna bostaden kan det enligt min uppfattning vara motiverat att kunna få bostadsanpassningsbidrag för att iordningställa vissa utrymmen åt de personer som anlitas för att utföra assistansen. Det kan exempelvis handla om ett litet personalutrymme som är avskilt från den assistansberättigade och dennes familj.

Jag anser att bidragsberättigad bostadsanpassning på det sätt som beskrivs ovan kan bidra till att öka kvaliteten i utförandet av åtgärderna inom LSS och till att förbättra samarbetet mellan assistenterna, de assistansberättigade och de senares anhöriga.

Enligt min uppfattning bör riksdagen därför genom ett tillkännagivande framföra till regeringen att rätten till bostadsanpassningsbidrag bör vidgas så att även vissa utrymmen för insatser med personlig assistans enligt LSS kan omfattas. Syftet med anpassningen ska då vara att värna den personliga integriteten och familjemedlemmars integritet.

2. Bostadsanpassningsbidrag till fasta bredbandsinstallationer, punkt 3 (C)

av Ola Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 2.

Ställningstagande

I såväl de nu gällande som de föreslagna bestämmelserna om bostadsanpassningsbidrag ska det vara möjligt att bevilja bidrag till åtgärder som möjliggör rehabilitering, funktionsträning och sjukvård för en person med funktionsnedsättning samt för åtgärder som gör det möjligt för densamme att utöva hobbyverksamhet.

I det sammanhanget vill jag peka på de utmaningar och möjligheter som det alltmer digitaliserade samhället innebär. Allt fler är beroende av välfungerande internetuppkopplingar för att kunna ta del av samhällslivet och för att kunna kommunicera med andra människor. För människor med funktionsnedsättning gör risken för isolering i hemmet detta behov än mer påtagligt. Möjligheter att utöva en internetbaserad hobby som exempelvis e-sport kan vara mycket viktigt för den enskildes livskvalitet. Dessutom kan en skada eller sjukdom ändra förutsättningarna så att digital uppkoppling blir ett villkor för att klara vårdinsatser, hålla kontakt med sjukvård, anhöriga och samhälle samt kunna ordna med trygghetslarm. Dessvärre finns det fortfarande många platser där bredbandsutbyggnaden är eftersatt, och det finns många som av ekonomiska skäl saknar förutsättningar att koppla upp sitt hem.

Jag anser att Boverkets rapport och regeringens proposition inte i tillräcklig utsträckning berör behovet av bredbandsinstallationer. Riksdagen bör genom ett tillkännagivande framföra till regeringen att det ska vara möjligt att med bostadsanpassningsbidraget ge tillgång till bredbandsuppkoppling i hushåll som vid ansökningstillfället saknar sådan uppkoppling.

3. Bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder, punkt 4 (M, KD)

av Caroline Szyber (KD), Mats Green (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M) och Lars Beckman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3981 av Caroline Szyber m.fl. (KD).

Ställningstagande

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har visat att dödsbränder i småhus och flerbostadshus framför allt drabbar personer med kognitiv funktionsnedsättning. Både Boverket och MSB har därför oberoende av varandra föreslagit att det ska vara möjligt att bevilja bostadsanpassningsbidrag för vissa brandskyddsåtgärder inklusive automatiska sådana åtgärder.

Regeringen ställer sig dock kallsinnig till detta i den nu aktuella propositionen, med hänvisning till de handläggningsrelaterade svårigheter som kan uppkomma när det gäller att bedöma sökandes behov av brandskyddsåtgärder. Detta förhållningssätt beklagar vi och menar att behovet av brandskyddsåtgärder bör kunna intygas på samma sätt som för andra åtgärder, exempelvis genom intyg som visar på en koppling till funktionsnedsättningen. Behovet kan även verifieras genom anhörigas, hemtjänstens och socialtjänstens observationer av t.ex. brännmärken i möbler, kläder och golv eller avbrända tändstickor och ljus på olämpliga ställen.

Vi anser att det är dags att lyssna på berörda expertmyndigheter och på den personal inom hemtjänsten som gång på gång finner brukare i situationer som i värsta fall hade kunnat resultera i en dödsbrand. Att inkludera ett individanpassat brandskydd i bostadsanpassningsbidraget är, enligt vår uppfattning, ett viktigt steg på vägen mot att helt eliminera dessa förödande bränder. Regeringen bör därför – med utgångspunkt från de färdiga lagförslag som redan har tagits fram av MSB och Boverket – återkomma till riksdagen med ett förslag som har den innebörden.

Särskilda yttranden

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (M)

Mats Green (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M) och Lars Beckman (M) anför:

Vi är i grunden positiva till den översyn som har gjorts av bestämmelserna om bostadsanpassningsbidrag och har valt att ställa oss bakom regeringens förslag till ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Vi ser flera fördelar med de förändringar som har gjorts, bl.a. slopandet av den nedre beloppsgränsen för återställningsbidraget och det tydliga ställningstagandet till stöd för uppfattningen att det ska vara ägaren eller innehavaren av bostaden som bör vara sökande i ärenden om bostadsanpassningsbidrag.

Oaktat dessa förtjänster vill vi peka på en del svagheter i förslaget som vi på sikt anser bör ligga till grund för förnyade överväganden om ytterligare justeringar av regelverket. För det första anser vi att det kan finnas skäl för regeringen att tämligen omgående ompröva sin syn på möjligheterna att inkludera brandskyddsåtgärder bland de åtgärder som kan berättiga till bostadsanpassningsbidrag. Regeringen har valt att inte ta med ett förslag från Boverket med denna inriktning i propositionen, med motiveringen att det finns tveksamheter kring hur behovet av åtgärder som förbättrar brandsäkerheten ska bedömas. Vidare anför regeringen att det finns osäkerhet om ansvarsfrågan kring behovsbedömningen och beslut. Enligt vår uppfattning bör utgångspunkten vara att underlätta för brukarna att få ett tryggt och säkert brandskydd installerat på rimliga villkor och att de ansvars- och handläggningsrelaterade betänkligheter som redovisas bör vara underordnade i en situation som kan handla om liv eller död. Vi har inte motionerat på detta tema i anslutning till denna proposition men vill på detta sätt tydliggöra vår avsikt att driva frågan om bostadsanpassningsbidrag till brandskyddsåtgärder framgent.

Avslutningsvis ser vi med viss oro på att delar av lagförslaget kan bidra till att luckra upp äganderätten. Vi anser att äganderätten alltid måste värnas och då även när det handlar om förändringar i individbaserad rättighetslagstiftning. Därför kommer vi att följa tillämpningen av den nya lagstiftningen mycket noga ur ett äganderättsperspektiv. Om de äganderättsliga konsekvenserna visar sig bli negativa avser vi att återkomma till riksdagen med förslag på nödvändiga lagändringar.

2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V)

Nooshi Dadgostar (V) anför:

Jag ser överlag positivt på det som föreslås i propositionen och har därför ställt mig bakom regeringens förslag. Jag och Vänsterpartiet vill dock att regeringen går vidare med att se över lagstiftningen i den del som rör krav på medgivande

som en förutsättning för bostadsanpassningsbidrag. Regeringens förslag innebär att bostadsanpassningsbidrag endast ska kunna lämnas om samtliga fastighetsägare har medgett att anpassningsåtgärderna får vidtas och även utfäst sig att inte kräva ersättning av sökanden eller nyttjanderättshavare för att återställa anpassningsåtgärderna. I likhet med Funktionsrätt Sverige anser jag att det inte ska krävas något sådant medgivande för åtgärder som inte orsakar påtaglig skada eller olägenhet utan endast för sådana förändringar som berör gemensamma utrymmen eller bärande konstruktioner. Vänsterpartiet vill att regeringen ska se över lagstiftningen i detta avseende och avser därför att återkomma till riksdagen med ett förslag som har den inriktningen.

3. Regeringens lagförslag, punkt 1 (L)

Robert Hannah (L) anför:

Respekten för den enskilda människans frihet och värdighet är utgångspunkten för all liberal politik. Det är särskilt viktigt när det handlar om människor som mött hinder i livet – för vilka friheten inte är självklar. Målet med den liberala funktionshinderspolitiken är att öka den enskildes självständighet i tillvaron. Så långt det är möjligt ska människor ha samma frihet och förutsättningar oavsett funktionsvariation. Ett viktigt uttryck för detta mål är möjligheten att få bostadsanpassningsbidrag för åtgärder som underlättar autonomin i vardagen. När funktionshinderspolitikens olika element blir föremål för särbehandling finns en risk för att helhetsperspektivet går förlorat. Målet är individens självständighet och självbestämmande; bostadsanpassning är en av flera viktiga metoder.

Jag har valt att ställa mig bakom regeringens förslag till ny lag om bostadsanpassningsbidrag. Huvudskälet till detta är att förslaget bevarar huvuddragen i den gällande lagstiftningen som antogs av den borgerliga regeringen i början 1990-talet, samtidigt som det görs vissa anpassningar som syftar till att stärka de enskilda brukarnas roll.

Samtidigt ser jag med viss oro på att olika insatser inom ramen för funktionshinderspolitiken inte alltid är optimalt samordnade. Funktionshinderspolitikens olika delar är kommunicerande kärl men hanteras alltför ofta i stuprör. Enligt min mening finns det en risk för att vissa delar av förslaget till ny lag om bostadsanpassningsbidrag riskerar att bidra till att upprätthålla detta stuprörstänkande. Det gäller t.ex. regeln om att bostadsanpassningsbidrag inte ska lämnas om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av landstinget eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen. När samma mänskliga behov kan tillgodoses inom ramen för två system med olika huvudmän uppstår en risk för att revirbevakning mellan systemen sätts före den enskilda människans konkreta behov. Det är enligt min och Liberalernas uppfattning angeläget att denna potentiella problematik inte glöms bort vid tillämpningen av den nya lagstiftningen om bostadsanpassningsbidrag. Om så ändå visar sig bli fallet kommer vi att föreslå nödvändiga åtgärder.

Jag anser också att det finns vissa svagheter i den del av förslaget som gäller möjligheterna att bevilja bostadsanpassningsbidrag för åtgärder vars syfte är att värna integriteten för personen med funktionsnedsättning och andra hushållsmedlemmar. Enligt min uppfattning bör denna fråga på sikt utredas närmare för att klargöra om det går att skapa ett regelverk för anpassningsåtgärder som syftar till att värna integriteten för personen med funktionsnedsättning, utan att för den skull rucka på det grundläggande ansvar som fastighetsägaren respektive arbetsgivaren har. Jag och Liberalerna har för avsikt att återkomma till riksdagen med förslag som har den inriktningen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:80 Ny lag om bostadsanpassningsbidrag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om bostadsanpassningsbidrag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Följdmotionerna

2017/18:3978 av Ola Johansson (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad rätt till bidrag för bostadsanpassning så att även vissa utrymmen för insatser med personlig assistans enligt LSS för att värna den personliga integriteten och familjemedlemmars integritet kan omfattas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att med bostadsanpassningsbidraget ge tillgång till bredbandsuppkoppling åt hushåll som vid ansökningstillfället saknar detta, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3981 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsanpassningsbidrag även ska kunna lämnas för åtgärder som förbättrar brandsäkerheten i bostaden för personer med funktionsnedsättning och andra i hushållet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2**Regeringens lagförslag****1 Förslag till lag om bostadsanpassningsbidrag**

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.

2 § Kommunerna ansvarar för bidrag enligt denna lag.

Bostadsanpassningsbidrag**Bidragstagare**

3 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas till en person med funktionsnedsättning (sökande) för anpassning av dennes permanentbostad. Om bostaden hyrs i andra hand, lämnas bidrag endast om anpassningsåtgärden är skäligen med hänsyn till hur långvarig upplåtelsen är.

Om någon åtar sig att regelbundet under vissa perioder svara för omvårdnaden av en person med funktionsnedsättning i sin bostad och om åtagandet kan antas avse en längre tid, lämnas bidrag även för anpassning av den bostaden.

4 § Ägare av ett flerbostadshus får överta rätten till bostadsanpassningsbidrag som har beviljats för anpassningsåtgärder i anslutning till en lägenhet som innehas med hyres- eller bostadsrätt, om sökanden och ägaren är överens om det. Detta gäller under förutsättning att bostadsanpassningsbidraget har beviljats i form av kontantbidrag enligt 16 § första stycket och att ägaren åtar sig att låta utföra de åtgärder som bidraget avser.

Åtgärder som bostadsanpassningsbidrag lämnas för

5 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad.

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden. Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av landstinget eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

6 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas inte för åtgärder i sådana bostäder som avses i 5 kap. 5 § andra stycket och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och i 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

7 § Vid tillämpningen av bestämmelserna i 5 § ska utöver sedvanliga bostadsfunktioner även beaktas behovet av

1. åtgärder för att möjliggöra rehabilitering, funktionsträning och sjukvård för sökanden, om behovet inte skäligen bör tillgodoses på annat sätt, och

2. åtgärder som gör det möjligt för sökanden att utöva hobbyverksamhet, om han eller hon på grund av sin funktionsnedsättning inte kan delta i aktiviteter utanför bostaden.

8 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas inte om de sökta åtgärderna behöver utföras av följande orsaker:

1. byggnadstekniska brister,

2. eftersatt underhåll,

3. avsaknad av eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner, eller

4. avvikelser från bygglagstiftningens krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Första stycket 4 tillämpas endast när ansökan gäller

1. ett en- eller tvåbostadshus som sökanden har låtit uppföra eller låtit utföra ändringar av,

2. en lägenhet som innehas med bostadsrätt och som sökanden har låtit utföra ändringar i, eller

3. en ägarlägenhetsfastighet som sökanden har låtit utföra ändringar i.

9 § Vid byte av bostad lämnas inte bostadsanpassningsbidrag till sådana åtgärder som beror på att den nya bostaden i fråga om storlek, planlösning, antal våningsplan eller andra nivåskillnader i eller i anslutning till bostaden är uppenbart olämplig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

Är den nya bostaden ett en- eller tvåbostadshus som sökanden låtit uppföra, lämnas bidrag endast för sådan anordning eller inredning som normalt bara används eller förekommer i sådana hus på grund av att en boende har en funktionsnedsättning. Bidrag lämnas dock inte för hiss.

Bestämmelserna i första och andra styckena ska tillämpas i fråga om sådana åtgärder som är nödvändiga vid tiden för bytet av bostaden.

Medgivande

10 § Om någon annan än sökanden helt eller till viss del äger bostaden eller gemensamma utrymmen eller tomt i anslutning till bostaden eller om någon annan än sökanden helt eller till viss del innehar bostaden med hyres- eller bostadsrätt eller annan nyttjanderätt, lämnas bostadsanpassningsbidrag endast om

1. samtliga ägare och, i förekommande fall, nyttjanderättshavare har medgett att anpassningsåtgärderna får vidtas, och

2. samtliga ägare har utfäst sig att inte kräva ersättning av sökanden eller nyttjanderättshavare för att återställa anpassningsåtgärderna.

Medgivande och utfästelse enligt första stycket behöver inte inhämtas av upplåtare av tomträtt.

Bidrag till reparationer

11 § Bidrag lämnas för att reparera sådan anordning eller inredning som har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt denna lag eller motsvarande äldre bestämmelser om

1. anordningen eller inredningen är av tekniskt slag, eller
2. anordningen eller inredningen har utsatts för onormalt slitage på grund av funktionsnedsättningen.

I fråga om anordning eller inredning av tekniskt slag lämnas bidrag även för besiktning och annat underhåll än reparation.

Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden. Bidrag lämnas inte om anordningen eller inredningen har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag som en ägare av ett flerbostadshus har övertagit rätten till enligt 4 §. Bidrag lämnas inte heller om anordningen eller inredningen har installerats med stöd av äldre bestämmelser i sådan bostad som avses i 6 §.

Återställningsbidrag

12 § Ägare av bostadshus har rätt till bidrag för kostnader för återställning av anpassningsåtgärder (återställningsbidrag) som har utförts

1. i eller i anslutning till en lägenhet som innehas med hyresrätt eller ett en- eller tvåbostadshus som hyrs ut,
2. i anslutning till en lägenhet som innehas med bostadsrätt i ett flerbostadshus, eller
3. i anslutning till en ägarlägenhetsfastighet.

13 § Återställningsbidrag lämnas under förutsättning att

1. återställningen avser en åtgärd som har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt denna lag eller motsvarande äldre bestämmelser, och

2. anpassningsåtgärden på grund av ändrade förhållanden inte längre utnyttjas för sitt ändamål och åtgärden är till nackdel för andra boende.

Återställningsbidrag lämnas inte om anpassningsåtgärderna har utförts med stöd av bostadsanpassningsbidrag som en ägare av ett flerbostadshus har övertagit rätten till enligt 4 §.

14 § Återställningsbidrag lämnas endast till den som äger en lägenhet som innehas med hyresrätt om

1. ägaren har gett kommunen rätt att anvisa den anpassade lägenheten till bostadssökande när den blir ledig, och
2. kommunen, när lägenheten blev ledig, inte kunde anvisa den till någon annan person med funktionsnedsättning.

Övertagande av begagnad anordning

15 § En kommun får avtala om övertagande av en anordning som tidigare har installerats med stöd av bostadsanpassningsbidrag enligt denna lag eller motsvarande äldre bestämmelser och lämna ekonomiskt stöd för kostnader som kan uppstå i samband med ett sådant övertagande.

Bidragens storlek och utformning

16 § Bostadsanpassningsbidrag, återställningsbidrag och bidrag till reparationer, besiktning och underhåll enligt 11 § lämnas med ett belopp (kontantbidrag) som motsvarar skäligen kostnad för åtgärderna.

Om sökanden och kommunen är överens om detta, får bostadsanpassningsbidrag och bidrag till reparationer, besiktning och underhåll lämnas som ett åtagande från kommunen att låta utföra åtgärderna.

Om sökanden och kommunen är överens om detta, får bostadsanpassningsbidrag lämnas genom att en begagnad anordning överlämnas.

Handläggning av bidragsärenden

Ansökan

17 § Ansökan om bidrag prövas av den kommun där den bostad som avses med ansökan är belägen.

Beslut om bidrag

18 § I beslut om bidrag ska det anges vilka åtgärder bidraget avser. Om bidrag lämnas i form av kontantbidrag, ska även det högsta belopp som kan utbetalas anges.

Om bidrag lämnas enligt 16 § andra eller tredje stycket, ska detta anges i beslutet.

Återkallelse av beslut

19 § Före utbetalningen av kontantbidrag eller verkställighet av bidrag som beviljats enligt 16 § andra eller tredje stycket får den kommun som har beviljat bidraget återkalla beslutet, om de förutsättningar som låg till grund för beslutet inte längre finns.

Utbetalning av kontantbidrag

20 § Kontantbidrag betalas ut sedan de åtgärder som bidraget avser har utförts och kostnaderna har redovisats.

Återbetalning

21 § Kommunen får besluta om återbetalning av kontantbidrag helt eller delvis

1. om mottagaren av bidraget genom oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att bidrag felaktigt har lämnats eller lämnats med för högt belopp, eller

2. om bidrag i annat fall felaktigt har lämnats eller lämnats med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta.

Kommunen får helt eller delvis efterge återbetalningsskyldigheten, om det finns särskilda skäl.

Tillsyn och föreskrifter

22 § Tillsyn över tillämpningen av denna lag utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

23 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag.

Överklagande

24 § Kommunens beslut enligt denna lag eller enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m.
 3. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ansökningar om bidrag som har kommit in till kommunen före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Härigenom föreskrivs att 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2017/18:78 Föreslagen lydelse

9 a §

Med personlig assistans enligt 9 § 2 avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov).

Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats enligt 9 § 2 för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt. Personlig assistans för andra personliga behov avser även

1. tid under den enskildes dygnsvila när en assistent behöver vara tillgänglig i väntan på att den enskilde behöver hjälp utan att det är fråga om tillsyn (väntetid),

2. tid under den enskildes dygnsvila när en assistent i stället behöver finnas till förfogande på annan plats i väntan på att den enskilde behöver hjälp (beredskap), och

3. tid när en assistent behöver vara närvarande i samband med en aktivitet utanför den enskildes hem på grund av att ett hjälpbehov kan förväntas uppstå.

Den som har behov av mer än en personlig assistent samtidigt, har rätt till två eller flera assistenter endast om möjligheterna att få bidrag enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag *m.m.*, eller hjälpmedel enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), har utretts.

Den som har behov av mer än en personlig assistent samtidigt, har rätt till två eller flera assistenter endast om möjligheterna att få bidrag enligt lagen (2018:000) om bostadsanpassningsbidrag eller hjälpmedel enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), har utretts.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

BILAGA 3

Socialutskottets yttrande 2017/18:SoU2y

Ny lag om bostadsanpassningsbidrag

Till civilutskottet

Civilutskottet beslutade den 8 mars 2018 att ge socialutskottet tillfälle att senast den 20 mars 2018 yttra sig över proposition 2017/18:80 och motioner i de delar som berör socialutskottets beredningsområde.

Socialutskottet har beslutat att yttra sig över propositionen i de delar som rör socialutskottets beredningsområde och över motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1 som handlar om utökad rätt till bidrag för bostadsanpassning.

Socialutskottet anser att civilutskottet bör tillstyrka propositionen i de delar som rör socialutskottets beredningsområde och avstyrka motionsyrkandet.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD, C).

Utskottets överväganden

Propositionen

Av propositionen (s. 31) framgår att Boverket, vars förslag ligger till grund för propositionen, föreslår att bostadsanpassningsbidrag även ska kunna lämnas för åtgärder som värnar integriteten för personen med funktionsnedsättning och andra hushållsmedlemmar. Boverket konstaterar att det finns kommuner som redan i dag lämnar bidrag för integritetsskapande åtgärder, men att hälften av de kommunala handläggarna upplever problem kring hur ärenden om bostadsanpassningsbidrag för att värna integriteten ska bedömas. De kommunala handläggarna lyfter fram gränsdragningsproblem mellan integriteten för personen med funktionsnedsättning och arbetsmiljön för dennes personliga assistenter, och hur kopplingen mellan integritetsskapande åtgärder och funktionsnedsättningen kan se ut. Det finns även osäkerhet om hur man ska hantera frågan om avskildhet för övriga familjemedlemmar. Boverket bedömer att bidrag för vissa integritetsskapande åtgärder bör kunna lämnas, för att underlätta för sökande vars hem också är en arbetsplats för utomstående.

Regeringen gör bedömningen att Boverkets förslag inte bör genomföras. Regeringen anser att förslaget saknar nödvändig tydlighet på flera punkter. I sina remissvar menar kommunerna att det skulle bli svårt att avgöra hur omfattande en sådan åtgärd kan vara, beroende på vilken bostad som sökanden bor i, anför regeringen. Om kommunerna beviljar bostadsanpassningsbidrag för en utbyggnad av ett småhus, är det en åtgärd som inte är möjlig i de fall sökanden bor i en hyreslägenhet. Här uppstår enligt regeringen frågor kring hur kommunen vidare ska hantera ärendet om sökanden har ett styrkt behov av åtgärder för att värna integriteten men dessa åtgärder inte kan utföras.

Vidare har kommunerna framfört att det är svårt att avgöra vilka skäl för ökad integritet som ska anses vara giltiga och vem som ska kunna styrka behovet. Regeringen instämmer i synpunkten att det är svårt att utifrån lagförslaget få stöd i hur ärendet om integritetsskapande åtgärder ska bedömas. Förslaget riskerar att öka skillnaden mellan kommunerna i hur ärenden beslutas.

Motionen

I motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om utökad rätt till bidrag för bostadsanpassning så att även vissa utrymmen för insatser med personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade kan omfattas, för att värna den personliga integriteten och familjemedlemmars integritet. Vid en funktionsnedsättning som innebär insatser av flera personer under en stor del av dygnet i den egna bostaden kan det enligt motionären vara motiverat att

bidrag kan beviljas för anordnande av vissa utrymmen åt de personer som anlitas för att utföra assistansen. När regeringen avvisar Boverkets förslag uppstår en risk att kommuner som i dag ger denna typ av stöd kommer att avslå framtida ansökningar med hänvisning till regeringens agerande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill i detta sammanhang inledningsvis lyfta fram att riksdagen nyligen har godkänt ett nytt mål och en ny inriktning för funktionshinderspolitiken (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86). Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i fråga om levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. Genomförandet av funktionshinderspolitiken ska inriktas mot de fyra områdena

- principen om universell utformning
- befintliga brister i tillgängligheten
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet
- att förebygga och motverka diskriminering.

Som framgår ovan föreslår Boverket, vars förslag ligger till grund för propositionen, att bostadsanpassningsbidrag även ska kunna lämnas för åtgärder som värnar integriteten för personen med funktionsnedsättning och andra hushållsmedlemmar. I likhet med regeringen anser socialutskottet att detta förslag saknar nödvändig tydlighet på flera punkter och delar därför regeringens bedömning att förslaget inte bör genomföras.

Sammanfattningsvis anser således socialutskottet att civilutskottet bör tillstyrka propositionen i de delar som rör socialutskottets beredningsområde och avstyrka motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1.

Stockholm den 20 mars 2018

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Anna-Lena Sörenson (S), Lennart Axelsson (S), Katarina Brännström (M), Catharina Bråkenhielm (S), Amir Adan (M), Mikael Dahlgvist (S), Anders W Jonsson (C), Jan Lindholm (MP), Kristina Nilsson (S), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S), Ann-Britt Åsebol (M), Christina Östberg (SD), Bengt Eliasson (L) och Thomas Finnborg (M).

Avvikande mening

Ny lag om bostadsanpassningsbidrag (SD, C)

Anders W Jonsson (C), Carina Ståhl Herrstedt (SD) och Christina Östberg (SD) anför:

Vid en funktionsnedsättning som innebär insatser av flera personer under en stor del av dygnet i den egna bostaden kan det enligt vår mening vara motiverat att bidrag kan beviljas för anordnande av vissa utrymmen åt de personer som anlitas för att utföra assistansen. När regeringen avvisar Boverkets förslag uppstår en risk att kommuner som i dag ger denna typ av stöd kommer att avslå framtida ansökningar med hänvisning till regeringens ställningstagande. Vi anser därför att regeringen bör se över frågan om utökad rätt till bidrag för bostadsanpassning så att även vissa utrymmen för insatser med personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade kan omfattas, för att värna den personliga integriteten och familjemedlemmars integritet.

Sammanfattningsvis anser vi således att civilutskottet bör tillstyrka motion 2017/18:3978 av Ola Johansson (C) yrkande 1.